

Μνήμη Λεωνίδα Λιάκου

Θεμελιωτή και πρώτου Διευθυντή του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών από 1962 μέχρι 1971

Στις 9 Φεβρουαρίου 2012 έφυγε από τη ζωή ο αγαπητός δάσκαλος και συνάδελφος Λεωνίδας Λιάκος. Ο Λεωνίδας Λιάκος γεννήθηκε στο Άργος Ορεστικό, Καστοριάς το 1922. Το 1945 έλαβε το πτυχίο Δασολογίας με το βαθμό «άριστα». Το 1949 διορίστηκε ως δασολόγος στο Υπουργείο Γεωργίας και τοποθετήθηκε στο δασαρχείο Κοζάνης.

Το 1951 μετέβη στο Nancy της Γαλλίας για μεταπτυχιακές σπουδές, ως υπότροφος του κληροδοτήματος Σοφίας Χλωρού και το 1953 αναγορεύτηκε διδάκτορας με τη διάκριση “Très Honorable”. Επέστρεψε στην Ελλάδα τον Οκτώβριο του 1953 εφοδιασμένος με γνώσεις και εμπειρίες σε θέματα «απόσβεσης χειμάρρων και διαχείρισης λιβαδιών» και τοποθετήθηκε στο Τμήμα Αναδασώσεων και Χειμάρρων της τότε Υπηρεσίας Παραγωγικών Έργων Μακεδονίας (ΥΠΕΜ).

Το έτος 1958 του χορηγήθηκε υποτροφία του Υπουργείου Εξωτερικών των Η.Π.Α. για τη σπουδή του ειδικού κλάδου της λιβαδοπονίας. Κατά τους τρεις πρώτους μήνες επισκέφθηκε πέντε πολιτείες των δυτικών Η.Π.Α. και ενημερώθηκε για τις μεθόδους ανάπτυξης και διαχείρισης των λιβαδικών πόρων. Στη συνέχεια έγινε δεκτός από το Πανεπιστήμιο του Berkeley της Καλιφόρνιας, στη Δασολογική Σχολή του οποίου παρακολούθησε μαθήματα, σεμινάρια κτλ. στους κλάδους διαχείρισης & βελτίωσης λιβαδιών και διαχείρισης λεκανών απορροής. Κατά τη διάρκεια της μετεκπαίδευσής του έλαβε υποτροφία από την Εθνική Ακαδημία Επιστημών της Washington D.C. για μεταδιδακτορική έρευνα, αποτέλεσμα της οποίας ήταν η δημοσίευση πρωτότυπων δημοσιεύσεων στο έγκριτο διεθνές περιοδικό *Range Management*.

Μετά την τριετή παραμονή του στις Η.Π.Α. επέστρεψε στην Ελλάδα τον Οκτώβριο του 1961 και ανέλαβε και πάλι καθήκοντα στην ΥΠΕΜ. Το 1962 αναγορεύτηκε Υφηγητής στο Τμήμα Δασολογίας του Α.Π.Θ. μετά από παρουσίαση σχετικής διατριβής με τον τίτλο *Έρευναι επί της επιδράσεως του βαθμού βοσκήσεως των φυσικών λιβαδιών ετησίων φυτών εν Καλιφόρνια και νέα μέθοδος προσδιορισμού της βοσκοϊκανότητος αυτών*. Την περίοδο αυτή αρχίζει και η διδασκαλία του μαθήματος Λιβαδοπονίας στους φοιτητές της Δασολογίας. Το πανεπιστημιακό έτος 1962-63 το δίδαξε ως άμισθος υφηγητής, το 1963-64 ως έμμισθος εντεταλμένος υφηγητής και στη συνέχεια ως έκτακτος και τακτικός καθηγητής μέχρι το 1986, οπότε και συνταξιοδοτήθηκε.

Τον Οκτώβριο του 1962 του ανατέθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Δασών του Υπουργείου Γεωργίας η διεύθυνση και οργάνωση του **Σταθμού Δασικών Ερευνών Μακεδονίας – Θράκης** (του σημερινού Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών) που είχε συσταθεί με το Β.Δ. 4/2-1-61 και με κύρια αντικείμενα την καλλιέργεια και παραγωγή βελτιωμένων κλώνων λεύκης και την οικολογία και βελτίωση των ορεινών βοσκοτόπων. Στην αρχή ο Σταθμός στεγάζεται σε κτίριο στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Ο Λεωνίδας Λιάκος έχοντας την εμπειρία λειτουργίας

ερευνητικών ιδρυμάτων των Η.Π.Α. θέτει ως στόχο και πετυχαίνει το 1965 την απόκτηση του αγροκτήματος Λουτρών Θέρμης έκτασης 291 στρεμμάτων και αρχίζει η ανέγερση των σημερινών κτιριακών εγκαταστάσεων το Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών σε δικής του έμπνευσης σχεδιασμό. Επίσης, πετυχαίνει την παραχώρηση χρήσης από το Υπουργείο Γεωργίας των αγροκτημάτων Χρυσοπηγής και Στρυμόνα Σερρών και Αξιού Θεσσαλονίκης. Το έργο που πραγματοποιήθηκε από το Σταθμό ήταν αξιόλογο και αποτέλεσε το «θεμέλιο λίθο» για να μετεξελιχθεί στο σημερινό πολυκλαδικό Ινστιτούτο. Συγκεκριμένα, το 1966, με το Β.Δ. 810/66 μετονομάζεται σε **Κέντρο Δασικών Ερευνών Βορείου Ελλάδος** και εμπλουτίζεται με νέα αντικείμενα (Εντομολογία, Εδαφολογία, Υδρολογία). Το 1977 μετονομάζεται σε **Ίδρυμα Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης** και το 1988 σε **Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης** εμπλουτισμένο πλέον με όλα τα αντικείμενα της δασολογικής επιστήμης. Άξιον αναφοράς είναι η εμπνευσμένη οργανωτική δομή του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών που σχεδίασε, η οποία ακόμη και σήμερα είναι παράδειγμα προς μίμηση για άλλα Ινστιτούτα. Επίσης, η δημιουργία πειραματικού σταθμού στη Χρυσοπηγή ήταν πρωτοπόρα και μέχρι σήμερα στις εγκαταστάσεις του έγιναν πολλά και σημαντικά πειράματα που θα ήταν αδύνατο να διεξαχθούν αν δεν υπήρχε αυτός ο σταθμός.

Το 1966 εκλέχτηκε παμψηφεί έκτακτος καθηγητής στην ιδρυθείσα από τη Γεωπονική και Δασολογική Σχολή του Α.Π.Θ. νέα έκτακτη αυτοτελή έδρα **Δασικών Βοσκοτόπων** και τακτικός το 1972. Το Φεβρουάριο του 1971 παραιτήθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας και από τη θέση του Διευθυντή του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών για να αφοσιωθεί στα ακαδημαϊκά καθήκοντα, ωστόσο, εξακολούθησε μέχρι τη συνταξιοδότησή του να συνεργάζεται με ερευνητές του Ινστιτούτου σε πολυάριθμα προγράμματα. Η σταδιοδρομία του στο Πανεπιστήμιο ήταν λαμπρή. Άνοιξε νέους επιστημονικούς δρόμους καθιερώνοντας όρους, όπως **λιβαδοπονία, δασικό τοπίο, δασική αναψυχή, προδιαγεγραμμένη καύση, βόσκηση ως δασοκομικό εργαλείο**, κτλ., που στην αρχή προκάλεσαν αντιδράσεις αλλά γρήγορα υιοθετήθηκαν από πολλούς και σήμερα χρησιμοποιούνται κατά κόρον από ειδικούς και μη. Το επιστημονικό του έργο αναγνωρίστηκε διεθνώς και του απονεμήθηκαν διακρίσεις και βραβεία από διάφορους φορείς, όπως F.A.O. (Food and Agriculture Organization), Ιταλική Ακαδημία Δασικών Επιστημών, IUFRO (International Union of Forest Research Organizations), E.O.K, CIHEAM, κτλ.

Μετά τη συνταξιοδότησή του από το Πανεπιστήμιο διορίστηκε Ειδικός Γραμματέας Δασών την 25^η Μαΐου 1986, θέση την οποία διατήρησε μέχρι την 5^η Δεκεμβρίου 1986, οπότε παραιτήθηκε αφού διαφώνησε με το οργανόγραμμα της Δασικής Υπηρεσίας και την πολιτική επί των λιβαδιών που αποφάσισε η τότε πολιτική ηγεσία.

Ο Λεωνίδας Λιάκος οραματίστηκε την αξιοποίηση του φυσικού πλούτου των δασών και βοσκοτόπων της χώρας μας και την ορθολογική διαχείρισή τους προς όφελος της δασοπονίας, της κτηνοτροφίας, του φυσικού περιβάλλοντος και της κοινωνίας διαμέσου της νέας γνώσης, η οποία θα αποκτάται από την ερευνητική δραστηριότητα. Παρακαταθήκη για την υλοποίηση του οράματός του άφησε την πλειάδα των δασολόγων – ερευνητών που συνέχισαν ή συνεχίζουν σε αυτή την κατεύθυνση να προάγουν τη δασική έρευνα στη χώρα μας. Το προσωπικό του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών ως ελάχιστο φόρο τιμής και αναγνώριση της προσφοράς του στη δασική έρευνα εξέδωσε το ακόλουθο ψήφισμα.

Ψήφισμα

Με την αναγγελία του θανάτου του Λεωνίδα Λιάκου, ομότιμου Καθηγητή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του ΑΠΘ, πρώτου Διευθυντή του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών και θεμελιωτή της Λιβαδοπονικής επιστήμης στην Ελλάδα, συγκλήθηκε η ολομέλεια του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών και ενημερώθηκε από το Διευθυντή του Ινστιτούτου για την επιστημονική προσφορά του και τη συμβολή του στη δασική έρευνα.

Ομόφωνα αναγνωρίστηκε ότι η δασική έρευνα έχασε τον πρωτοπόρο ερευνητή, ο οποίος συνέβαλε στην ίδρυση του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης, σχεδίασε και θεμελίωσε τις σημερινές εγκαταστάσεις του, δημιούργησε τον Πειραματικό Σταθμό Δασικών Ερευνών Χρυσοπηγής - Σερρών, υπηρέτησε με πάθος τη δασική έρευνα και ενέπνευσε πολλούς ερευνητές με τις πρωτοποριακές ιδέες του. Με το ίδιο πάθος υπηρέτησε και την εκπαίδευση ανοίγοντας νέους δρόμους για τη δασική επιστήμη και κατέβαλλε προσπάθεια, κατά τη διάρκεια του βίου του, για τη δασική ανάπτυξη της χώρας μας.

Ομόφωνα αποφασίστηκε:

- Να εκφραστούν τα συλλυπητήρια στην οικογένειά του.
- Να ονομαστεί η αίθουσα εκδηλώσεων του Ινστιτούτου σε Αίθουσα “Λεωνίδα Λιάκου”.
- Να δημοσιευτεί το ψήφισμα στο περιοδικό «ΕΘΙΑΓΕ».

Δρ Θωμάς Παπαχρήστου
Διευθυντής Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών